

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravnistvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Andrassy o vzhodnjem vprašanju.

Šestnajst milijonov Slovanov je v tej monarhiji in ko se je v parlamentarnem zastopu za vnanjo politiko, v delegacijah govorilo, ki nas vse Slovane najzivejše zanima, ko so ga naši Nemci po svoje in nam na škodo, da, po našem prepričanju Avstriji na škodo brez nas in brez krepkega ugovora od slovan-ske strani po svoje reševali, ko je minister-Magjar veliko govoreč ali skoro nič povedavši ipak bolj magjarsko-nemško nego avstrijsko politiko razkladal — nij bilo nikogar nobenega govora večjega in odločnega slovan-skega človeka, ki bi bil vstal in na vsa usta govoril ter pred svetom v imenu avstrijskega slovan-skega prebivalstva resnico pričal! To je vtis, žalosten vtis zadnjega poročila iz delegacij v Pešti. V tacihi slučajih živo pogrešamo aktivne politike najkrepkejšega slovan-skega plemena — Čehov.

V finančnem odseku avstrijske delegacije je bil 20. maja tudi Andrassy navzočen in je dal interpelirati se o vzhodnjem politiki. Delegiranci Schaup, Giskra, Kuranda in Herbst interpelirajo, po nemški šegi o orientalnem vprašanju govoreči, zakaj je vlada od kraja vstajo podpirati pustila, posebno Rodiču? kake zapreke so se stavile izvršenju reform? o čem so se v Berlinu zjediniili? ali so se za ta slučaj zjediniile tri vlade, če bi Turčija skupaj padla? kako se vlada namerava držati nasproti Srbiji in Črnej gori?

Grof Andrassy pravi: Evropski mir je ohranjen, kolikor more človeško oko naprej videti; udeleženje Srbije in Črne gore pri vstaji je zabranjeno; in reforme bodo poročstva, da se zmešnjave v Turčiji uredè. Reforme res niso še v življenje stopile, ali sprejete so od turške vlade in od vesil; sedaj je čas prišel,

da se izvedejo; sredina krize je uže proč. Minister svari potem pred pesimizmom, ki se razširja v Avstriji. Važno je, da so se vse tri velevlasti v orientalne politiki zložile, kar prej nikdo nij verjel.

Da vstajniki niso še njegovih reform sprejeli, krivo je, meni Andrassy naivno samó to, ker so novinarji ali časnikarji iz vseh krajev pri njih in tako rekoč v imenu svojih vlad agitirajo zoper reforme!

„Rezultat berlinske konference je popolno zjedinienje oblastij o ciljih in o pripomočkih, ki so za zdaj potrebni. Francoska in Italija je dogovorom pristopila, le soglašenja Angleške še nij, pa se pričakuje.“ Obsežka dogovorov minister še ne more povedati, le toliko pove, da je šlo pri pogovorih o tem, kako reforme izvesti, zapreke na obeh krajih odpraviti, složnost velevlastij pokazati in za braniti, da se zlo ne razširi. Največja važnost berlinskih dogovorov je v zloženju vlastij in v nameri, tudi kasneje od slučaja do slučaja zjedinijevati se. — Avstrija nij vstaje nikoli podpirati hotela, ali tako jej zopet od kraja nij smela meje zapreti, da bi orožje se ne moglo uvažati, ker bi bili potlej kristijanje kar posekani. Rodič je imel ukaz prehod čez mejo zabraniti, in ta ukaz se je večjidel izpolnjeval.

Herbst na to očita podpiranje vstašev, ki so lahko iz Avstrije orožje dobivali in očita, da je Andrassyjeva politika omahljiva. Andrassy brž protestira in pravi, da vstaje nij nikoli podpiral. Proti Srbiji nij bil pri-jazen, kar znana mačja godba priča. Ko bi bil drugače politikoval, bi bil uže ves balkanski polu otok v plamenu, Grška in Rumunija bi se bili gibanju pridružili. Srbiji se je izjavilo, da se ne bode trpelo, da bi ona v akcijo segla, in tako se je

to deželo prisililo mirovati, kar se bode v sporazumljeni velevlasti tudi odslej delalo. On nij nikoli mislil na kako okupacijo. Ta bi bila tudi neumna, ker bi bila pri nehanji obsedenja zadrega velika. Avstrija ne sme tacihi stroškov nakladati si, ona mora samo na to skrbeti, da se turška država prerodi in se s svojimi lastnimi močmi okrepi! (Kolikokrat je bilo uže dokazano, da je to doseči nemogoče.)

Dr. Herbst konstatira, da je minister dejal, da le od slučaja do slučaja se bodo velevlasti zopet zjedinijevale. To se pravi, da so se le v principu zjediniili, a ne v posameznostihi. Ako se pa reče, da so vsi v principu za mir, je to le ono, kar je bilo uže v prestolnem govoru rečeno. On bi bil želel, da bi se bili uže v Berlinu tako dogovorili, da bi vsaka vojaška okupacija bila nemogoča, zdaj pa je prav bližnja, posebno če Avstrija kaj garancij za reforme prevzame.

Andrassy odgovarja, da je namera vlad „status quo ameliore“ (poboljšano sedanje stanje Turčije).

Dr. Brestel želi resolucijo, da se Avstrija ne sme z orožjem v kako intervencijo ali okupacijo vtikati.

Zopertak sklep delegacije pak Andrassy odločno protestira, ker bi potlej Avstrija samo družim vladam redovanje stvari prepustila. . . Avstrija nema sovražnikov, ima mir in armado, ter odločno voljo vzdržati mir. Glavni faktor pri tem je želja ruskega carja, da se mir vzdrži in to željo podpira tudi Nemčija. Kako se bodo stvari v prihodnosti razvile, to se ne more videti, za zdaj je mir gotov.

To je ob kratkem Andrassyjevo poročilo.

Sami nemški listi pravijo, da mu delegacija skoro nič nij verjela. „Wiener Tagbl.“

Listek.

Kako umirajo pesniki, pisatelji in učenjaki.

(Dalje.)

Jean Pavl Friderik Richter čuteč 1825. l., da smrt začenja sprostiti črne kre-ljuti njemu nad glavo, da ga rahlo prenese na oni svet, zahteval je, da so mu brali, peli in s cveticami posipali ga. „Sanje, sanje,“ šepetal je in ugasnil.

Viljem Hauff, srčen prijatelj malo popred umrlemu Viljemu Müller, pesniku grških pesen, sprejel je radost o namorske bitvi pri Navarinu zadnje ure svojega življenja. Trdil je v vročinskem bledenju, da je smrtni sel za oni svet, ter je več potov zamrmral: „Pustite me no, naj grem, moram iti povedat Müllerju to novico.“

Ko so pri smrtnej postelji slovečega astro-

noma in matematika Laplace-ja stoječi prijatelji omenjali njegovih znamenitih iznajdeb, odgovoril je z bolestnim nasmehljajem: „Kar znamo, to je omejeno, a kar ne znamo, tisto je brezkončno.“

Friderik von Schlegel je bil 1829. l. od smrti zaloten in vstavljen pri stavku: „Das ganz vollendete und vollkommene Verstehen selbst aber —“

Bertold Jurij Niebuhr, čuvši na smrtnej postelji 1831. l., da je zbolela tudi njegova soproga, in sluteč, da pojde tudi ona ž njim v zemljo, tužno je vzdihnil: „Nesrečna taka hiša, ki ob jednom pride ob očeta in mater.“

Waltr Scott je kar grozil smrti, ki se mu je približala 1832. l. Nij hotel nič slišati o njej. Nad stokrat je vzel pero, da bi pisal, pa le nij šlo, in naposled je začel britko plakati. „Denite me v posteljo, jaz nijsem za nobeno delo več. Čemu bi se silil?“ Ležečemu na

postelji so morali okna odpreti. Dolgo je zrl na pokrajino, katero je obsevalo jasno poludansko solnce, in močno se je čulo vrščanje reke Tweed. To je dobro delo umirajočemu pisatelju. „Takole hoče biti nad mojim grobom!“ vzdihnil je in zaspal.

Omenjeno leto je umrl tudi učeni Cuvier, ki je umirajoč analiziral umiranje sam na sebi ter zgraje omenil: „In naposled prime glavo ter jo zmede.“

Ludovik Börne je z grenko opazko šel s tega sveta 1837. l. „kakošen okus imate?“ povprašal ga je zdravnik. „E slab, kakor vsi Nemci,“ odgovoril je, obrnil se v steno in izdihnil.

France Freiherr von Gaudy, ki je vsled mrtvouda umrl 1840. l. zapustil je te-le zadnje vrstice iz svojega peresa:

Da trat mit fäll'gem Wechsel in der Hand
Ein harter Gläub'ger plötzlich an sein Bett,
Der Spediteur der Welt, Hans Mors genannt.

imenjuje to „zadni recept za Turčijo“, zdravniški recept, ki ukazuje, da se Turčija, bolni mož v Stambulu, mora ozdraviti. Ali ozdravljenje se ne da zapovedati, ne prisiliti. Celo „N. Fr. Pr.“ je primorana izpovedati, da je sedaj ali temeljita reforma Turčije mogoča, ali pa razpad turške države. Mi dosedaj ostajemo pri tem, kar smo kratko od početka tega članka rekli. V prihodnjih številkah svojega lista hočemo povedati, kako bodo druga neodvisna glasila sodila. To se more uže zdaj reči, da Andrassy nij naredil onega ugodnega vtisa, na katerega je bil pripravljen. Rešpekta pred tachim diplomatiziranjem pa res ne more nihče imeti. Denes je tako, kaj bode jutri, tega nihče ne ve. Osoda je mogočnejša nego vse diplomatiziranje.

Jugoslovansko bojišče.

Od srbko-turške meje se piše: Vstanek v Bulgariji je zvezo mej Carigradom in turško vojsko pri Nišu pretrgal. Ko bi Srbi sedaj turško vojsko napali, prišla bi mej dva ognja, ker bi jo tudi bulgarski vstajniki s hrbita nadlegovali. Ko bi pa ta tepena bila, kar je pričakovati, bila bi v begu lahko popolnem uničena. Turki bi radi bulgarske vstajnike skupaj stisnili in zmagali. Ali Bulgari se pametno za zdaj v gore odmikajo.

Iz Pešte se „Obzoru“ brzojavlja iz privatnega vira, da je vstanek tudi uže v Albaniji in po družih delih Turčije, samo da se nič o njem ne javlja, ker je vsa zveza pretrgana, Turki pa zamolčujejo svoje nesreče.

V Bosni je bila pri Buzimu bitva mej vstaši Igumena Hadžića, ki ima 1000 mož in mej 3000 Turki. Trajala je šest ur, vstaši so se morali v šumo nazaj potegniti, ker jim je streliva zmanjkalo.

Tudi Peter Karagorgjevič je nabral novih 1000 mož in maršira proti Bihaću.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. maja.

V notranjej politiki nij nobene novosti zaznamovati. Ves interes zavzema samo Andrassyjevo obrazloževanje v avstr. delegaciji o vzhodnjem vprašanju. To pa prinašamo tukaj v prvem članku obširneje. Pričakovati je, da bode isto vprašanje na vrsto prišlo tudi translejtanskej delegaciji. In tam se bodo vendar morda Hrva tje zavzeli za svoje jugoslovanske brate. Če tega ne storé, grešé.

Vnanje države.

V Turčiji je zopet neka izprememba v ministerstvu. Midhad-paša je postal minister brez portfelja. Tega Turka slave Nemci in drugi muselmanovci za najboljšega turškega reformatorja. Torej je bojna stranka v Stambulu zopet nazaj potisnena za nekaj dni.

V Carigradu močno Turki pritiskajo, da bi Rusija odpravila poslanika generala Ignatjeva, češ, da intrigira močno proti Turčiji. Povod temu je dalo ravnanje Ignatjevo ob priliki demonstracije turških duhovnikov in njihov učencev, ko je Ignatjev oborožil svoje ljudi „Črnogorce in Hrvate“, da bi se branil ko bi turški fanatiki kristijane napali. „N. Fr. Pr.“ je vsa divja na ruskega poslanika.

V Francoskem senatu je minister notranjih stvari Marcère rekel, da se francoska ustava sme pač premeniti v liberalnem smislu, ali nikdar ne ovreči ali izpremeniti v državnej obliki, t. j. iz republike ne v monarhijo. — Včeraj so bile v 13 okrajih dopolnilne volitve.

Angleškemu kraljiču nasledniku na slavo je bil 20. maja banket v Londonu, katerega so se udeležili vsi poslaniki tujih držav.

Potrjuje se, da Angleška nij pristopila k nasvetu zarad orientalnega vprašanja narediti konferenco vseh velesil.

Grški kralj je v Kopenhagnu na potovanji zbolel.

Dopisi.

Iz Idrije 18. maja [Izv. dop.] Mej našim ljudstvom gre govornica, da je „Narodovim“ dopisnikom zastoj pomočiti še kedaj pero v tinto, ker se bode v Ljubljani vsak „Slov. Narod“ konfisciral, prinašajoč dopise iz Idrije; jaz sicer ne pritrjujem temu občnemu mnenju, akoravno si ne morem dobro tolmačiti, zakaj sta bila prišla gg.: deželni predsednik Widman in vitez Ant. Gariboldi „naš“ deželni poslanec v najslabšem vremenu v Idrijo, da še celo izpod strehe nijsta mogla, vendar §. 300 kaz. zak. me je tako nepopisljivo ustrašil, da si le počasi upam iz kotiča, kamor me je zagnala slaba vest, da hočemo idrijski dopisniki nemir delati v mirnej Idriji, da je naš namen napraviti morda s časom „revolucijo“ mej rudarji. Bogme! na vse zadnje človek res ne bode znal, ali se javni mir moti s tem ali ne, ako jaz gole resnice podajem svetu, kako namreč trpimo pred obnašanjem necih neimelnjivih gospodov naših, kateri so se gotovo morali roditi tam kje v ovej devetej deželi, kjer se nahajajo ljudje brez src in — brez usmiljenja. Kako je mogoče potem misliti, da bi se Idriji predruga-

čile ter izboljšale kedaj razmere, sedaj prav staroveške, kjer bi se lahko „kaste“ naštele mej prebivalstvom, ako se takoj v grlu zaduši vsaka pritožba.

Tako se vpije v našem veku po emancipaciji, tako se hvali, ter v sedma nebesa povzdiguje liberalstvo naših dni, tako se čas trati v takozvanih „Arbeiterverein-ih“ za povzdigo materijalnega stanja delavcev, a za Idrijo, za rudarja se ne zmeni živa duša, ampak kakor zapuščena sirota vzdihuje v tem kotlu — Idriji — rudarska familija, skrbno ter bojzljivo gledajoč v tamno prihodnost; kam pridemo, če naši načelniki ne krenejo iz pota vednega kratenja malih pravic, da ne govorimo o dobrotah. Na ta način se nij čuditi, ako se obrača uboga para — rudar proti nebu, ter procesije napravlja Idrija, da bi vsaj bog omečil kamenita srca trdovratnežev, ali pak, kar bi bilo še boljše, celo odpravil iz Idrije vse turške paše. Da! tudi maše so se uže brale pred kratkim v ta namen. To pač dovolj jasno slika položaj.

Zatorej pak Idrija tem bolj žaluje, kadar počí nepríčakovana vest, ka hoče zapustiti mesto kak uradnik, ki je bil mnogokrat osamljen v boji proti falangi družih. In kakor bi bilo Idriji prirojeno, kar je dobrega, usmiljenega, blazega mej uradništvom, to ne more, ne sme ostati pri nas.

Iz Rake na Dolenjskem 20. maja [Izv. dop.] Soboto so volili na Krškem odbor-niki tukajšnjega občinskega zastopa župana in 6 svetovalcev. Za župana so si izvolili sicer moža — poštenjaka a žalibog, kakor se meni zdi, premalo izobraženega, kajti v sedanjih časih mora župan temeljito poznati postave in v slovenščini, našem milem domačem jeziku, dobro zmožen biti. Pa bati se nam zato nij, ker kakor smo poizvedeli, voljen je župan g. Šiško po priročilu župnika Tavčarja, in župnik je slovensk rodoljub. Upati smemo tedaj, da bode g. župnik v poslu župana vedno — desna roka, on nam ga je nasvetoval, on mu bode tedaj i v uradovanji pomagal. Ker bode občinski urad na Raki, bode tudi kaplan Žgur kot izobražen in za slovensko reč navdušen dobra pomoč županu. Imamo pa prvega svetovalca izobraženega rodoljuba, posestnika in trgovca g. Vehovca; drugi svetovalci pa so: prejšnji g. župan Malenšek, Šri-bar, Ant. Banič, Metelko, Cvelbar, vsi narodni možje.

Ti možje so nam porok, da bode naša

Od mrtvouda polomljen se je sesedel. Njegovi ljudje so ga dobili na tleh ležečega, s težavo so ga spravili na noge in peljali pred zrcalo. Videč svoj prepadeni obraz je tužno vzdihnil, zmajal z glavo in tiho zastokal: „Da, Hans Mors je tukaj!“

Friderik Sallet je umrl pri polnej zavednosti 21. februarja 1843. l. Malo trenutkov pred ugasnenjem je snel poročni prstan, ter ga s prijaznim in hvaležnim nasmehljajem podal svojej soprogi.

Tom až Hood je umrl 1845. l., in sicer tako, da si živi, veseli in navdušeni pesnik ne more lepše pozeleti, umrl je v cvetji meseca maja. Pesnik je še na zadnjo uro verze recital, sanjačil navduševal se in radoval prekrasne-ga vonjevitega cvetja. Ta mož je bil doživel mnogo žalosti, vendar je blagroval onih par srečnih dni, ki mu jih je bil bog podelil. Svojej soprogi je dejal: „Veš Jane, jaz odpuščam vsem, nadejaje se, da se bode tudi meni od-

pustilo“? Začel je blesti, ter zamrmral: „Zadnji križ in pojdi za menó!“ Zadnje besede pa so bile: Umreti, umreti! ki so donele kot slavospev. Kmalu je šla tudi žena za njim.

François Avgust Vicomte Chateaubriand je bil rojen mej vrvanjem revolucije in je umrl mej kipenjem nove revolucije. Preminul je ob strahovitem junijboju 1848. l. Bled, molčeč in melanholičen je sedel pri odprtem oknu, ter poslušal zamolklo gromenje topov, ki so podirali socijalno vstajo. Po dolgem žalostnem premokljeju je zašepetal: „Ne morem, nikakor ne morem verjeti, da stojim kraj groba Francoske.“ Te besede, ki je bil zapisal jih 1814. l. bile so tudi njegove poslednje besede. Čuvši, da je društvo zmoglo je samo še nasmehljajal se.

Da je Henrik Heine skoraj 20 let umiral, znano je kolikor toliko. Shujšan do kosti, in naposled tako opešan, da še očij nij mogel odpirati, ležal je skoraj neprimično v

žimnej rakvi v Parizu, ter zlagal pesni, . . . in mati nebeška, kako neznanske pesni včasih! „Kaj ne, kakor grobove žalostinke doné moje pesni“, dejal je sam nek pot Alfred Meisnerju; „tukaj živ zakopanec v gluho noč kriči“.

Res pa iz pesen, složene poslednje mukapolne dneve, veje nekov zelo tužen in stršansk duh. Te njegove pesni nič več ne razsijpljejo cvetne vonjave, niti ne odmeva petje slavcev iz njih; zvezde na obnebj pesnikovem gasnejo in vse se zavija v pusto in črno noč. Petje pesnikovo se razlega posedaj kakor ukanje uharice, groza spreletava človeka prebirajočega te pesni. Ali nij pretresljivo če na pr. poje:

Der Vorhang fällt, das Stück ist aus,
Und Herren und Damen geh'n nach Haus,
Ob ihnen auch das Stück gefallea?
Ich glaub', ich hörte Beifall schallen.
Ein hochverehrtes Publicum
Beklatschte dankbar seinen Dichter.

občina materijalno in duševno napredovala, ter posnemala druga županstva sè slovenskim uradovanjem.

Iz Gorice 20. maja [Izv. dop.] Hvala bogu, vendar je jenjalo jedenkrat deževati, in zopet uživamo lepe dneve v našej „Nici“. Kakor pravijo kmetje, ki v mesto dohajajo, je deževlje še precej veliko škodo prouzročilo posebno na trtah, kder je mnogo zaroda z vetrom združeni dež na tla vrgel.

Te dneve imamo tukaj vojaško nabiro, jako žalostno je slišati kričanje po mestu, pa to se ne godi samo zdaj ampak celo leto vsak večer se lahko vidi pijance in sliši njih kričanje, vendar bi morala policija na to več gledati, da bi se jedenkrat te razvade odpravile, še na kmetih se take reči ne uganjajo, ko v našem civiliziranemu mestu. Dopisnik iz Gorice govori v zadnji številki „Soče“ tudi o dijaškem petju mej družimi rečmi, a menim da je bil slabo podučen posebno kar se tiče petja više gimnazijcev, pri izletu, reč je bila takle:

V soboto 6. maja so se peljali višjegimnazijci z vlakom v Tržič, a da nij šlo petje to nij res. Dijaci so se uže okolo 3 tedne prej privatno vadili, da ne naredijo „fijaško“ pri izletu kakor lani, in res, navadili so se bili neke pesni prav izvrstno. V Tržiči se je čeli dan prepevalo in nekatere pesni jako dobro. Po polu dne so se peljali v Devin, akoravno jim je Jupiter Pluvius čeli dan nasprotoval, ogledali so si Tunava in grad potem so se vrnili v Tržič. Tam so se prav izvrstno zabavali s petjem in božjo kapljico do desetih, potem pa so se vrnili z vlakom.

Kar dopisnik v družih zadevah o petji piše, mu dam prav in še pristavim, sram naj bode šolske oblastniže, ki s tako lepim predmetom, ko je petje tako ravna in mladino za nos vodijo, da jej kaj obetajo (kar se je zgodilo) pa nikoli ne spolnijo.

V bližnji Podgori, kakor se govori, je neki služitelj grofa Atemsja svojo soprogo ostrupil, ko je bila uže 6 dnij pod zemljo se je sam vinjen ovadil, resničen je pregovor „in vino veritas“.

Iz Šalovca na slovenskem Štajerskem 19. maja [Izv. dop.] Vesel sem pred kratkem čital novico v „Gosp.“, da je pri bližnjem Miklavžu ustanovljeno bralno društvo misleč, tukaj bo zabave, zlasti ker nij daleč a goljufan bil sem jaz, goljufani vsi čest. bralci tega lista, ker ko sem tamkaj po društvu vpraševal, — ga nij bilo.

Pisal bi vam tudi dokaj o delavnosti na-

šega okraj zastopa, a ker sem prepričan, da te vrste nevoljno čitate, vam kratko povem, — pridite k nam in ko bodete po okrajnih cestah hojevali, izpoznali bodete njega delavnost. Tu so slabe, tam dobre, dasiravno vsi kosmato plačujemo za okrajne potrebe. Pa pomislite. Načelnik okraj. zastopa je v Ormužu tam je cesta dobra, od Ormuža do Središča še tudi velja ali okr. cesta od Središča proti Ljutomeru — to bi si morali ogledati. Na Telovo nij bilo s procesijo po okrajnej cesti mogoče iti tako slaba je bila — po zimi pa so letos do pazduhe sneg po njej gazili hodeč v Ljutomer, snežna orala smo pa za gledanje imeli. Pa kaj to pišem, saj g. načelnik tukaj ne hodi, da bi si črevlje zablatal, pa se tudi k svojim goricam po tej cesti ne vozi, zakaj bi se tedaj popravljala, — da so le ceste katere on porablja dobre, zadostuje okrajnim potrebam. Gospod načelnik! usmilite se tudi nas, če ravno smo narodni, tudi mi nemamo radi blatnih črevljev še menj pa do uh blatnih konj. Središčani! Tudi vi ste dosta krivi, da so okr. ceste pri vas tako slabe, glasite se po svojih zastopnikih.

Še jedno spako, gospod imam v svojem koši, tudi ž njo ven. V c. kr. davkarstvu v Ormužu sedi nek g. Mavrič, kateri od naših žuljev živi, vendar naš pastir ljudi bolj spoštovati razume kot ta gospod, ki visoko svojo glavo nosi. Škoda gospod, da ste navadno dobre dušice. — Zdaj pa gospod je prazen moj koš, kar mi je tudi po volji, ker lepo vreme je zopet nastopilo, iti moram na polje dela je dosta zaostalo in zameniti bo mi pero z oralom. Poslavljam se torej in se vam zahvaljujem, da ste potrpljenje z menoj imeli. Zleti pa s časom zopet kaj v njega pošljem — ako vam je po volji. Z bogom!

Iz Središča na slov. Štajerskem 18. maja [Izv. dop.] Po desetdnevem deževanju dobili smo zopet jasne in prijetne dneve. Pa je uže tudi čas, — godi se nam kakor, da bi v Sibiriji bili. V sredi maja še moramo zimsko opravljati biti. Ali to bi še vse prestali, če bi družih večjih nevolj ne bilo. Od oktobra p. l. hrani uže kmet živino v hlevu, ko je druga leta do sredi novembra zunaj popaševal in sredi aprila živino na pašnike gonil, a letos nij tako. Sedem mesecev je živina v hlevu. — Lansko leto nij bilo mnogo slame, ne govorim o senu, pomanjkalo je tedaj stelje in krme.

Radi tega nij čuda, da vidimo razkrita poslopja, iz katerih se je slama za krmo po-

rabila, da slišimo, mi uže v posteljah več slame nemamo, pokrmili smo jo itd. Zdaj pa, ko bi se živina pasti mogla, dežuje, da je za zdvomiti. Ljudje kosijo sedaj deteljo, ter jo polagajo, ker pa je mokra, škoduje živini, posebno goveji in tega smo se žalibog prepričali, ker 15. t. m. poginilo je v našej bližini 7 krav — detelja jim je naškodila. Zdaj pa, ko so jasni pa vendar mrzli dnevi, bojimo se pogubljivega mraza. — Ozimno žito je precej dobro zlasti pšenica lepo kaže, če bode le o cvetu ugodno vreme. Reži so redke. Turšice še radi dežja mnogi vsejal nij.

Domače stvari.

— (Mr az.) Od leta 1870 sem imamo vedno bolj hladna leta in zlasti prav mrzle maje. Leta 1870, 1871 je po hudem mrazu trta tako poškodovana bila, da še 1872. l. nij dosti rodila. Leta 1874. je temperatura koncem aprila in začetkom maja padla pod 0° R ter je mraz po poljih in vinogradih neizmerno škodo učinil. Tudi letošnji maj se sme uvrstiti mej svoje prednike. Od 2. do 14. maja je neprenehoma deževalo in končno snežilo. Potem je temperatura rapidno padala, zlasti od 16. do 21. V noči od 19. do 20. in isto tako do 21. v nedeljo je tukaj voda okolo štern zmrzovala in bela slana pokrila vse polje. Na severnem Nemškem in po Češkem je uže v noči 18. t. m. zmrzovalo. Iz Ogerskega in nižje Avstrijskega se poroča, da je mraz segal po vsej deželi i žita i trs hudo poškodoval. V soboto je bila baš seja državnega zboru, ko so ministru dohajali telegrami od vseh strani Ogerskega o hudem mrazu preteklo noč. Poslanci so se gnjetili okolo ministerskih klopeh, da bi poizvedeli poročila. Seja se je morala pretrgati in jeden poslanec je potem glasno prebiral dohajajoče žalostne vesti. Na ljubljanskem polji je krompir pozebel, fižol, kjer je ravno vsajen bil, orehi in nekoliko tudi cvetje na jablanih. Iz Dolenjskega in Štajerskega nam še nijso došla poročila, a upamo, da mraz nij prehudo škodoval. Včeraj in denes imamo zopet krasne in tople dneve, kakor se spodobi mesecu maju. Nekaj dobrega pa je mraz učinil. Pokončal na milijone hroščev.

— (Iz slovensko-bistriške okolice) se nam piše 21. maja, da je v poslednjih treh nočeh po ravnem slana padla, a v vinogradih po Pohorji še dozdej nij nič pozeblo. Tudi iz Konjic nam je jednaka tolažilna vest prišla. Svoje prijatelje po deželi

Jetzt aber ist das Haus so stumm
Und sind verschwunden Lust und Lichter.

Doch horch! Ein schollernd schön' der Klang
Ertönt unfern der öden Bühne; —
Vielleicht, dass eine Saite sprang
An einer alten Violine.

Verdiesslich rascheln im Parterre'
Etwelche Ratten hin und her,
Und alles riecht nach ranz'gem Oele.
Die letzte Lampe flücht und zischt
Verzweiflungsvoll und sie erlischt —
Das arme Licht war meine Seele.

V svojih neznanskih mukah in bolečinah pa je ohranil lehkomišelnost in časih jako frivolni pesnik ves svoj pogum, dovtip in veselost svojega bistrega duha. Zdravnik nij hotel prikrivati mu, da je uže pri kraji, a pesnik je čisto mirno in hladnokrvno sprejel bridko vest. Nek prijatelj ga vpraša, kako kaj sta se z bogom pogodila, in umirajoč pesnik odgovori: „Nikari ne skrbite, večni oče mi hoče

vse odpustiti, saj to je njegov posel“. Smrtni boj se prične; žena Heinejeva, rodom franco-skinjá, ustraši se njegovega stezanja in zlehcanja, ter plaho povpraša: „Kaj pa to?“ Pesnik tiho odgovori: „c'est là pose de la mort“, t. j. pozicija smrti.

Umrli je po noči od 16.—17. febr. 1856. l.

Douglas preverjen 1857. l., da bode treba umreti, dajal je: „Smrti nobeden ne otide“. Sloneč na oknu je zamaknen opazoval zapadajoče solnce, in to je bilo, kakor je opomnil, zadnje veselje, ki ga je užil na zemlji. Povprašan kako kaj je odgovoril je: „Prav tako mi je, kakor njemu, ki čaka, pa mu čakanje uže preseda“. — „Naj grem, naj grem!“ zašepetal je več potov. Zdravniku pa je omenil: „E ne mučite me umirajočega siroteja“. Nazoče sorodbince in prijateljeje pa potješil: „E je pač tako, kakor mora biti“.

Ko je Beranger videl umirati svojo

zvesto prijateljico in oskrbnico, srčil je jo: „Zaupaj, ljuba duša! Malo poguma, pa se tudi smrt premaga. Le pojdi naprej, čez tri mesece pridem tudi jaz“.

Mož beseda je bil. Judita Frère je bila umrla 8. apr. 1857. l.; in 16. jul. istega leta je umrl Beranger. Nemilo je dirnolo ga, da je včasih prišel ob ves spomin, in so se mu misli medle. „Mučno je človeku“, dejal je, „ki nema pravega reda v svojih idejah.“ Boječ se, da ne bi mu ušla kaka beseda, ki bi bila nasprotna onemu, kar je bil vse svoje žive dni trdil, opomnil je navzočnim: „Kdor je vse svoje žive dni stalne ideje razvijal ter s svojimi čini potrjeval, nad njim naj njegovi prijatelji brižno čujejo, kadar ga starost ali bolezen prevladate in v nesposobnost potisnete“.

Poslednje njegove besede pa so bile te-le: „Veliko trpim, deca moja, a mnogi še več, nego jaz“.

(Konec prih)

prosimo, naj sam kratko na listnicah poročajo, ako je kjegod mraz večjo škodo napravil.

— (Prof. dr. Celestin) o katerem smo pred nekaterimi tedni poročali, da je nevarno bolan, je zdaj že toliko okreval, da more na Dunaji svoje študije nadaljevati. Poklican je namreč za lektorja ruskega jezika in ruske literature na hrvatsko vseučilišče v Zagreb, kamor jeseni otide.

— (Kaj je bolje?) Uradna „Laibacher Zeitung“ prinaša po c. k. drž. pravdnistvu razglašen razpis dveh služeb na novej kaznilnici za ženske v Begunjah, in sicer 1. službo hišnega zdravnika, dr. medicine z letno plačo 400 goldinarjev brez družih dohodkov in 2. službo kaznilniškega služabnika, nadzornika s plačo 400 gold., 120 procentov priloge, s hrano in stanovanjem, vsak dan pol drugi funt kruha, in — penzijo! Svetovali bi gospodom doktorjem medicine, naj kompetirajo rajši za mesto nadzornika; vsakako jim boljši kaže. Čemu toliko let študirati, toliko novcev potrositi, na univerzi se s težavo graduirati dati, če potlej navaden brič večjo plačo ima nego — doktor?

— (Komisiji za uredbo zemljiščne davka), in sicer Krška in Brežka se bodeti sešli 6. junija t. l. pri Brežicah, da pričneta cenitev mejnih parcel kranjskih in štajerskih. Od kranjske deželne komisije se bodo udeležili gg.: dr. J. Poklukar, dr. J. pl. Savinschegg in inspektor J. Podrekar; od štajerske gg.: dr. Mülle, Karel Majer, J. Achleitner, in A. Kintzky.

— (Godba v zvezdi) v nedeljo je privabila jako mnogo poslušalcev. Posebno je dopal poutpourri slovanskih pesnij. Želeti je, da bi priljubljena hrv. polka godba te javne veselice nadaljevala.

— (G. Saurau) iz Kamnika priobčuje v „L. Tagbl.“ neke replike na nas. On je premalo važna osoba, da bi se več ukvarjali z njim. Le to konstatiramo, da sam objavlja, kako je predrznil se nam ukaze dajati („ich trage Ihnen auf“) — kakor da bi mi imeli od kamniškega padarja kakove „aufträge“ sprejemati. Ko bi bil uljudno prišel, vzeli bi bili vsak stvarjen popravek. — Sicer pa, če se mož neumno baha s svojimi „zaslugami“, to prouzročuje povsod le smeh, kjer ga poznajo. Majhen takta, takta, gospod. Dobro delo se samo hvali. Osobna samohvala pa smrdi.

— (Ljubljanski-nemški „Witz“.) „Laibacher Tagblatt“ od sobote piše: „Am vorigen Montag wurde im hiesigen Sparrkassengebäude ein Raub vollführt. Eine kühne Manneshand raubte einem glücklichen Vater seinen kostbarsten Schatz, sein werthvollstes Kleinod. Es wurden aber weder Steckbriefe nach dem kühnen Räuber, noch Beschreibungen über die geraubte Perle ausgegeben; Räuber, Perle und der glückliche Vater brachten dieses Attentat in Form einer Vermählungsanzeige dem Staatsanwalte und Publikum zur Kenntnis. Räuber und Perle traten in bester Stimmung eine Vergnügungsreise an, und keine unberufene Macht wird die Freuden des Wonnejahres stören.“

— (Novinarski tatovi.) Tukajšnja „Laib. Ztg.“ vedno iz našega lista domače novice krade pa nikdar vira ne citira.

— (Srečo od sebe pahniti je) v Domžalah nekov krčmar, ki je prodal v malej denarnej stiski loz državne loterije, katerega je

uže dolgo hranil, par dni pred zadnjim zrenjem. Kupila sta ga eden žandarm iz Mengša in nekov fabrikant slamninar iz Domžal in loz je dobil — 15.000 goldinarjev.

— (Požar.) Piše se nam: V noči mej petkom in soboto je začelo na Prebačevem pri Kranji goret. Pogorelo je 6 hiš. Razven jednega so bili vsi zavarovani. Ne ve se kako je začelo goret. Pravijo nekateri, da se je vnelo zaradi pepela, katerega nosé živega pod streho. Da bi se vendar ljudstvo jedenkrat spametovalo!

— (Poboj.) Piše se nam: Nedeljo na večer ob 1/2 8. se je na št. Jakobskem trgu mej rezervisti boj vnel. Nekov vojak imel je dve sablji v roci ter mahal na vse kraje, in le prigovarjanju družih tovarišev pomiril se je on in dotični menda precej vinjeni vojaki. Ljudstva se je bilo nabralo takoj velika množica posebno vojaki so hiteli od vseh stranij na bojišče. Vsake vrste ljudje bili so zastopani samo nekovi v taci slučajih jako potrebnih nij bilo nijednega videti.

Št. 65.715.

21. maja

Pri **Stoncu**: Gaspersič iz Železnikov. — Ribani iz Bejaka. — Pohl iz Dunaja. — Friedman iz Kanje. — Darko iz Dolenjskega.

Pri **Majeti**: Laufer iz Brna. — Stime iz Maribora. — Stonič iz Dunaja. — Janovec iz Šmarja. — Singer iz Dunaja.

Pri **Zamorci**: Traven iz Idrije. — Pahernik iz Ljubljane.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

Revalescière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila oskravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in pretuljenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlostuart, Markize de Bréhan a mnogo družih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i ču nicnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moj študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescière pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem vžitku Vaše tečne in okusne Revalescière popo nem zdrav, tako, da brez najmatjeja tres nja morem zopet pisati. Zaradi tega priporoč in vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripom ček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

slušaatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, resle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem moje društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvalečnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na plučnem kašlji in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hušjanji.

Revalescière je 4 krat točnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih pašicah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescière-Biscuiten v pušicah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gl. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in spocerijakih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Šahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (2)

Dunajska borza 22. maja.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gl. 80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69 . 20 .
1860 drž. posejilo	108 . — .
Akcije narodne banke	830 . — .
Kreditne akcije	133 . 10 .
London	120 . 05 .
Napol.	9 . 54 1/2 .
C. k. cekini	5 . 66 1/2 .
Srebro	102 . 40 .

Izseljevanje.

Zobni zdravnik A. Paichel

usoja se svojim p. n. pacientom uljudno naznaniti, da od 7. maja naprej v (129—5)

Mali-jevej hiši, v I. nadstropji poleg Hradezky-jevega mosta stanuje. Ordinira pa kakor do sedaj od 8. do 12. in od 2. do 5. ure.

Delavci se iščejo!

Delavci za razprhenje, za valalne železnice (Roßbahnarbeiter) in zidarji dobodo takoj delo in sicer za visoko plačo v akordu pri stavbi pri „Salzkammergutbahn, Section Aussee“.

Aussee 17. maja 1876. (146—3)

Podvzetje

Jooss, Flaecher & Schoch-a.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovensk roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.

Lek zoper gušo (krof),

izkušeni pripomoček zoper gušo (debe vrat), razpošilja z nakazanjem o rabjenji po 1 gl.

V. Franz

in Holoubkača a/d böhm. Westbahn. (134—4) (Češkem.)

Samoklistirni aparat

(Glyso-pumpe, Irrigatérje),

Inhalacijne aparate,

klistirne, uretralne in maternične brizgalnice, mlečne pumpe, sesalne steklenice, vezi za počene

po fabriškej ceni.

Jedino le pri (53—10)

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajскеj cesti v Ljubljani.